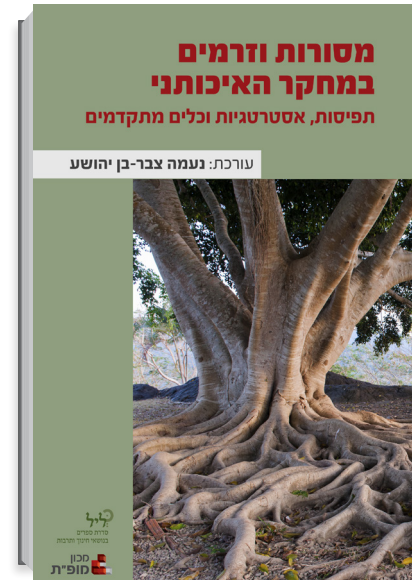


מסורות וזרמים במחקר האיכותני

תפיסות, אסטרטגיות וכלים מתקדמים

עורכת: נעמה צבר-בן יהושע

בעולם המחקר מתגבשת הסכמה רחבה ולפיה המחקר האיכותני פתח בפני חוקרים רבים אפשרויות חדשות להתבוננות בהתנהגות האנושית, להבנתה וליצירת ידע חדש, וכן הפך את הידע האקדמי החברתי לנגיש ללומדים, למלמדים ולחוקרים באקדמיה ובשדה. התרחבות העיסוק בתחום, שבאה לידי ביטוי בהיקף הפרסומים ובאופיים, מלמדת כי ההידרשות למתודולוגיה האיכותנית פוגשת כל העת ציבורים חדשים המבססים את מקומו של המחקר האיכותני. הספר **מסורות וזרמים במחקר האיכותני: תפיסות, אסטרטגיות וכלים מתקדמים** מציג לפני הקורא הישראלי מגוון סוגות מעודכנות במחקר האיכותני למתקדמים, כאלה שהן רלוונטיות לתחומי דעת מגוונים - החל בחינוך ובעבודה סוציאלית, דרך פסיכולוגיה וסוציולוגיה וכלה בספרות, בתאטרון, בארכיטקטורה, במשפטים ועוד. כתבי האסופה הם מיטב החוקרים בארץ, שכל אחד מהם תרם לספר ממומחיותו ומניסיונו על בסיס מחקר בין-לאומי מעודכן ובדיקה להקשרים הישראליים. פרקי הספר חושפים קשת רחבה של נושאים, ביניהם אתנוגרפיה בחינוך, פרשנות, פוסט-מודרניזם (לרבות תאוריות על קבוצות מודרות), מחקר נרטיבי, מחקר הרמניוטי, שילוב גישות (mixed methods), ניתוח נתונים לפי תאוריה מעוגנת בשדה, חקר מקרה, מחקר פעולה, אתיקה וכתביה במחקר איכותני.



קריאה בכתביהם של חוקרים איכותניים תגלה שהטקסטים פרי עטם הם כפולי פנים: מתנהגים כמסמכים מדעיים לכל דבר, ובה בעת מספרים סיפור של הרפתקה אישית וחד-פעמית. הספר שלפנינו מציג רפרטואר עשיר של התייחסויות מחקריות אפשריות לשיח בין התופעה לבין המשגתה. אין בו ולא יכולות להיות בו קביעות נחרצות לגבי הדרך שעל החוקר ללכת בה, ומכאן סגולתו ותורמתו. הוא בעיקר מתווה מפה של עוצמות, נטיות ותנועתיות ואינו שואף לשמש כמורה נבוכים. עם זאת המעיינים בו ימצאו משנה סדורה של אופני התבוננות, שאפשר להביט דרכם על שדה נתון. היעדרה של דוגמה מחקרית מקודשת מותיר לחוקר את מרחב התמרון הראוי להשתחררות מכלוב הברזל של ה"הכול צפוי" האקדמי אל "והרשות נתונה" של המציאות. קריאת ה"אאורקה" הארכימדית הופכת לשגרה בשיטה האיכותנית בכל מפגש מפתיע נוסף עם השדה המוכר כביכול והלא-ידוע בעליל.

חיים חזן - מחבר פתח הדבר, פרופ' אמריטוס מאוניברסיטת תל-אביב, החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

על העורכת

נעמה צבר-בן יהושע - עורכת הספר, פרופ' אמריטה בחוג לחינוך באוניברסיטת תל-אביב, ראש התכנית לתואר שני בתרבות עם ישראל והוראתה במכללה האקדמית אחוה. פרופ' נעמה צבר-בן יהושע נמנית עם קומץ המובילים של זרם המחקר האיכותני בישראל מאמצע שנות השמונים של המאה הקודמת. יוזמת ומייסדת מסגרות רבות לקידום ולהתמקצעות של המחקר האיכותני בקרב חברי סגל במוסדות האקדמיים. שני ספריה - **המחקר האיכותני בהוראה ובלמידה** (מסדה, 1990) ו**מסורות וזרמים במחקר האיכותני** (דביר, 2001) - היו הראשונים להתפרסם בשפה העברית. ספרה **מחקר איכותני בחינוך** (בדפוס) רואה אור בימים אלה בסינית בהוצאת אוניברסיטת בייג'ין.

